

CULTUUREDUCATIE IN DE BREEDTE

uitgangspunten, kaders en scenario's

gemeente Ridderkerk

20 april 2016

INHOUD

1. Inleiding.
2. Beleidskaders en uitgangspunten cultuurbeleid Ridderkerk.
 - 2.1 Huidige voorzieningenniveau Ridderkerk
 - 2.2 Welke ontwikkelingen zien we?
 - 2.3 Welke prioriteiten willen we stellen?
3. Cultuureducatie: scenario's en beoordelingskader.
 - 3.1 gemeentelijke doelstellingen cultuureducatie
 - 3.2 beoordelingskader
 - 3.3 scenario's
 - 3.4 waardering
 - 3.5 samenvattende conclusies

Bijlagen

1. Overzicht van instellingen en organisaties waarmee de gemeente Ridderkerk een directe subsidierelatie onderhoudt in het kader van het cultuurbudget
2. Lijst van geraadpleegde personen en instanties

1. Inleiding

Op 30 december jl. heeft de rechtbank in Rotterdam het faillissement van de stichting ToBe uitgesproken, nadat aan de stichting op 7 december jl. surseance van betaling was verleend. ToBe verzorgde tot aan dat moment voor totaal negen gemeenten (Ridderkerk, Dordrecht, Barendrecht, Binnenmaas, Hendrik Ido Ambacht, Oud Beijerland, Papendrecht, Strijen en Zwijndrecht) een aanbod van cultuur-educatieve activiteiten, zowel binnenschools als buitenschools.

Gelet op het belang van continuïteit in het cultuur-educatieve aanbod voor de gemeenschap van Ridderkerk heeft het college op 15 januari jl. besloten om aan de nieuw opgerichte stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid opdracht te verstrekken om tot aan de zomervakantie 2016 het vanwege het faillissement van ToBe weggefallen aanbod voort te zetten. Tegelijkertijd heeft het college besloten om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om cultuureducatie in de gemeente Ridderkerk na de zomervakantie 2016 duurzaam vorm te geven en in te richten, waarbij meerdere scenario's denkbaar zijn.

Het maken van weloverwogen keuzen met betrekking tot een definitieve vormgeving en inrichting van cultuureducatie vraagt vanwege de samenhang met het overige aanbod van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, zowel inhoudelijk als financieel, in beginsel om een integrale visie op het totale voorzieningenniveau binnen de gemeente. Bijgevolg zullen wij in deze notitie allereerst een aantal meer algemene beleidskaders schetsen waarbinnen cultuureducatie in Ridderkerk op een goede wijze kan worden gepositioneerd. Vanuit deze beleidskaders formuleren wij een aantal specifieke eisen die wij aan cultuureducatie wensen te stellen. Op basis van deze eisen zullen wij vervolgens een aantal mogelijke scenario's voor de vormgeving van cultuureducatie presenteren en beoordelen.

consultatie veld

In het kader van deze notitie hebben wij een aantal personen en organisaties geconsulteerd over de toekomst van cultuureducatie in de gemeente Ridderkerk. Vanwege de krappe doorlooptijd van ons onderzoek hebben wij ons hier wel enigszins in moeten beperken. Bijgevolg pretenderen wij niet dat de lijst van geconsulteerde personen en organisaties, die als bijlage bij deze notitie is gevoegd, volledig is. Niettemin zijn wij van mening dat de interviews voldoende basis vormen voor het verkrijgen van een goed beeld van de heersende opvattingen over en wensen met betrekking tot cultuureducatie in de gemeente, en op deze wijze input geven voor een gedegen advies.

begrippen- kader

Voor een goed begrip gaan we hier nog kort in op de betekenis van 'cultuureducatie', 'cultuuronderwijs' en 'kunsteducatie', juist ook omdat deze termen vaak door elkaar worden gebruikt en voor verwarring kunnen zorgen.

Onder 'cultuureducatie' wordt verstaan: het doelbewust leren over en door middel van kunst, erfgoed en media via gerichte instructie, zowel binnen- als buitenschools. Via cultuureducatie ontwikkelen deelnemers en/of leerlingen culturele competenties en talenten. Zo doet men kennis op van cultuur als fenomeen en als expressiemiddel, en worden

culturele vaardigheden en een open houding ten aanzien van cultuur ontwikkeld. Binnen-schoolse cultuureducatie wordt vaak aangeduid als 'cultuuronderwijs'. De term 'kunsteducatie' heeft dan betrekking op het doelbewust leren over en door middel van kunst (beeldende kunst en vormgeving, theater, muziek, dans, film, literatuur, poëzie en architectuur) via gerichte instructie, zowel binnen- als buitenschools. Kunsteducatie kent drie aspecten: productie (kunst maken), receptie (kunst beschouwen) en reflectie (nadenken over kunst).

Voor het gemak zullen wij in deze notitie alleen de term 'cultuureducatie' gebruiken als paraplu voor zowel 'cultuureducatie' als 'kunsteducatie'.

2. Beleidskader(s) en uitgangspunten cultuurbeleid Ridderkerk

In dit hoofdstuk werken we een aantal algemene kaders voor het gemeentelijke cultuurbeleid uit, waarbinnen wij cultuureducatie op een toekomstbestendige wijze kunnen borgen. Daartoe stellen wij ons eerst de vraag wat we op dit ogenblik aan voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente hebben. Vervolgens kijken we naar welke ontwikkelingen er op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau spelen, en stellen we vast in hoeverre deze ontwikkelingen (mede) leidend moeten zijn voor ons cultuurbeleid. Op basis hiervan actualiseren wij de staande beleidskaders en formuleren wij zo nodig nieuwe (aanvullende) beleidskaders.

2.1 Huidige voorzieningenniveau Ridderkerk

De gemeente Ridderkerk kent een breed palet aan culturele- en vrijetijdactiviteiten. Met een bibliotheek, een muziekschool (voorheen ToBe, nu stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid), een (eigen) orkest, een aantal actieve muziekverenigingen (HaFaBra) en laagdrempelige evenementen ligt de focus op amateurkunstbeoefening en op ieders talent- en kennisontwikkeling. Dit aanbod sluit goed aan bij de schaal- en aard van Ridderkerk: een gemeenschap met een “dorps karakter”, met een bloeiend verenigingsleven, met een rijke traditie in muziek en gelegen in een regio met een zeer divers aanbod van professionele kunsten in de meest brede zin van het woord. Op deze wijze wordt ook aansluiting gevonden bij de staande gemeentelijke beleidskaders. In het ‘Collegeprogramma 2014 – 2018’ wordt gesteld dat evenementen kleur geven aan de samenleving, zorgen voor levendigheid in de gemeente en ingezet moeten worden om de samenwerking tussen inwoners, organisaties en (muziek)verenigingen te bevorderen. ‘Gewoon meedoen, het gemeentelijke Welzijnskader 2016 – 2020’ wijst op het belang van een ruim aanbod van kunst en culturele activiteiten voor talentontwikkeling en om sociaal isolement te verminderen.

Drie organisaties vervullen een spilfunctie in het culturele aanbod in Ridderkerk. Dit zijn Bibliotheek Aanzet, de muziekschool (stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid en voorheen ToBe), en de stichting Evenementen Ridderkerk. Alle drie de genoemde instellingen onderhouden al lange tijd een subsidierelatie met de gemeente en ontvangen tezamen een substantieel deel van het cultuurbudget. Daarnaast onderhoudt de gemeente subsidierelaties met de stichting Oud Ridderkerk, met de stichting Lokale Omroep Ridderkerk, met de stichting Kunstroute Ridderkerk, met een viertal muziekverenigingen (Sursum Corda, Harpe Davids, Excelsior Bolnes en Harmonie Slikkerveer), met de Christelijke Oratoriumvereniging Ridderkerk, met het Hofplein Theater (Ridderkerkse Theaterschool) en met de stichting Blues & Rootsmuziek Ridderkerk. Het Ridderkerks Symfonieorkest is onderdeel van de muziekschool en wordt via de subsidie aan de muziekschool gefinancierd. Naast dit aanbod zijn er in de gemeente nog vele andere initiatieven die een belangrijke bijdrage leveren aan de diversiteit van culturele activiteiten, deels gefinancierd middels andere gemeentelijke gelden (denk aan onderwijs en de Loods) of

volledig privaat gefinancierd. Wij noemen in dit verband het netwerk De Brede School Ridderkerk, Lezen Oké, de Kinderkunstroute en Dansschool Violetta.

Voor een volledig overzicht van de instellingen en organisatie op het gebied van kunst en cultuur waarmee de gemeente een subsidierelatie onderhoudt verwijzen wij graag naar de bijlage 1 bij deze notitie. In onderstaande tabel is de verdeling van het cultuurbudget over de verschillende disciplines weergegeven op basis van de begroting 2016.

<i>discipline</i>	<i>bedrag</i>	<i>%</i>	<i>kanttekening</i>
bibliotheekwerk	€ 1.367.200,-	60,2%	
cultuureducatie	€ 747.800,- (muziekschool)	33,7%	Waarvan € 375.000,- voor 1 ^e helft 2016, conform tijdelijke overeenkomst met stichting Cultuureducatie Zuid- Holland Zuid.
- lessen en cursussen muziek en theater (vrije tijd)	€ 16.800,- (theaterschool)		
- RSO			
- programmering en projecten			
- activiteiten in het onderwijs			
evenementen	€ 58.500,-	3,0%	
erfgoed	€ 17.400,-	0,8%	
omroep	€ 28.400,-	1,1%	
muziekverenigingen	€ 30.000,-	1,2%	
<i>totaal</i>	€ 2.266.100	100%	

Tabel 1: verdeling cultuurbudget naar disciplines (begroting 2016)

2.2 Welke ontwikkelingen zien we?

Het belang van kunst en cultuur voor de samenleving is al lange tijd onomstreden. Kunst en cultuur dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de mens, bevorderen welzijn, zorgen voor een bredere kijk op de wereld, leiden tot verbinding en een beter begrip voor elkaars normen en waarden, en vormen een factor van betekenis voor maatschappelijke en economische ontwikkeling. Wel is de wijze waarop kunst en cultuur worden beleefd, en de rol die de overheid hierin speelt in de afgelopen jaren veranderd. Hierna gaan we kort in op een aantal belangrijke ontwikkelingen, zowel algemeen als specifiek regionaal en lokaal.

In algemene zin kan worden gesteld dat

a. de consument steeds meer te kiezen heeft

In de afgelopen decennia en met name in de periode voorafgaande aan de economische crisis is er door de overheden fors geïnvesteerd in de culturele infrastructuur. Deze ontwikkeling heeft een enorme impuls gegeven aan het aanbod van activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. Een vergelijkbare ontwikkeling heeft zich voorgedaan bij het meer op entertainment gerichte aanbod. Het gevolg is

dat de consument tegenwoordig erg veel keuzemogelijkheden heeft en minder trouw is. Dit gegeven en het feit dat de bestedingsruimte van de consument gemiddeld is afgenomen maakt de consument ook kritischer. Het betekent dat instellingen en organisaties op het gebied van kunst- en cultuur een grotere inspanning moeten leveren om het publiek en/of deelnemers aan zich te binden.

b. er sprake is van een veranderende opvatting over de rol van de overheid

Niet alleen vanwege de veranderende economische omstandigheden maar ook door gewijzigde politieke opvattingen over de inzet van publieke middelen voor kunst en cultuur is subsidie geen vanzelfsprekendheid meer. Dit vraagt om een andere attitude van culturele en cultureel-maatschappelijke instellingen. Genoemde situatie dwingt tot een herbezinning op de rol van kunst en cultuur in de samenleving en daagt uit tot nieuwe inhoudelijke concepten, verdienmodellen en strategische samenwerkingsverbanden. De rol van de overheid verschuift van “hoeder” naar “aanjager”.

c. het verschil tussen “hoge” en “lage” cultuur verdwijnt

Was er vroeger sprake van een door de “elite” bewust in stand gehouden scheiding tussen “echte kunst” en “vermaak”, tegenwoordig vermengen de diverse kunstdisciplines zich moeiteloos. Cross-over (mix van stijlen en disciplines) speelt een belangrijke rol in de beleving en waardering van kunst en cultuur, en draagt ook bij aan de toegankelijkheid ervan. De grote populariteit van veelal multidisciplinaire festivals is hier een voorbeeld van. Het maakt de moderne consument ook tot een “cultuuumnivoor”. De ene dag naar een museum, de volgende dag naar een musical of popconcert.

d. er sprake is van een herwaardering van de discipline ‘cultuureducatie’

In een tijd waarin de individualisering nog verder toeneemt, de inkomensverschillen weer groter worden, de polarisatie in de samenleving sterker wordt, culturen en opvattingen meer tegenover elkaar komen te staan en materiele consumptie domineert, wordt het grote belang van cultuureducatie, met name binnen het primaire onderwijs, algemeen erkend. Cultuureducatie is een belangrijk instrument voor persoonlijke ontwikkeling en voor het creëren van sociale cohesie. Deze erkenning vertaalt zich ook in het feit dat cultuureducatie op dit moment een belangrijk speerpunt is in het beleid van de rijksoverheid. Middels stimuleringsregelingen als ‘Cultuureducatie met Kwaliteit’ en ‘Meer Muziek In De Klas’ geeft de landelijke overheid hier vorm aan. Gelijktijdig zien we dat jongeren bij de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs niet langer muziekonderwijs volgen. Veranderende interesses en de kosten van muziekles en – instrumenten zijn daar onder andere oorzaken van.

- e. *kunst en cultuur worden meer en meer ingezet om de woonaantrekkelijkheid van gemeenten te vergroten*

Onderzoeken hebben aangetoond dat er een duidelijk verband is tussen de aanwezigheid van culturele voorzieningen en de woonaantrekkelijkheid van steden en/of regio's. Die woonaantrekkelijkheid zorgt op haar beurt weer voor een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven. Dat maakt dat steden en/of regio's met een kwalitatief hoogstaande culturele infrastructuur het vaak ook economisch goed doen.

- f. *er in toenemende mate verbindingen ontstaan tussen kunst en cultuur en het sociale domein*
Naarmate kunst en cultuur toegankelijker zijn geworden voor grotere groepen mensen, worden ze ook meer als 'instrumenten' ingezet om welzijn, sociale cohesie, veiligheid en gezondheid in leefgemeenschappen, bijvoorbeeld op wijkniveau, te bevorderen. Dit leidt tot meer decentralisatie van culturele activiteiten en tot nieuwe samenwerkingsverbanden tussen culturele instellingen, het onderwijs, welzijns- en bewonersorganisaties en zorgaanbieders.

Op lokaal en/of gemeentelijk niveau zien wij een aantal ontwikkelingen die in meer of mindere mate aansluiten bij de voornoemde trends of meer specifiek zijn voor de gemeente Ridderkerk.

- a. *demografische ontwikkelingen*

In de nota 'Grijs, Zilver en Goud' (2012) is de demografische toekomst van de gemeente Ridderkerk tot 2030 geschetst. Het is belangrijk de demografische ontwikkelingen te betrekken bij de vormgeving en uitvoering van het gemeentelijk beleid op het gebied van kunst en cultuur. Er wordt tot 2030 een afname van het aantal inwoners van de gemeente verwacht. Er dient ook rekening gehouden te worden met een toename van het aantal 65-plussers en een afname van het aantal jongeren.

- b. *verschuiving in de relatie tussen 'gemeente' en 'gemeenschap': van 'burgerparticipatie' naar 'overheidsparticipatie'*

De gemeente zoekt samen met wijk-overleggen, wijkidee-teams, buurtpreventieteams, onderwijsinstellingen, platforms en kerken naar nieuwe vormen waarin verantwoordelijkheden kunnen worden gedeeld. Daarmee wordt de 'participatiegedachte' verder verdiept. Deze veranderende opvatting over de rol van de gemeente dient ook richtinggevend te zijn voor de vormgeving en uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid. Het impliceert onder meer een verschuiving van aanbod-gestuurd naar meer vraag-gestuurd beleid.

- c. *cultuureducatie (nog) sterk gericht op muziekonderwijs in de vrije tijd*

Binnen het totale aanbod van cultuur-educatieve activiteiten in Ridderkerk ligt de focus uitdrukkelijk op muziek en in het bijzonder op muziekonderwijs in de vrije tijd. Enerzijds is dat te verklaren uit het feit dat Ridderkerk een sterk in de gemeenschap

gewortelde muziekcultuur kent, anderzijds was binnen ToBe en is binnen de nieuwe stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid muziekonderwijs (nog steeds) dominant. Een en ander maakt ook dat op dit ogenblik een relatief groot deel van het voor cultuureducatie bestemde jaarbudget wordt besteed aan het buitenschoolse muziekonderwijs: circa € 275.000,- van totaal € 870.082,- (= 37%). Met dit budget worden op jaarbasis circa 300 leerlingen/cursisten bereikt. Betrokkenen, inclusief de stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid, zijn het er over eens dat de verhoudingen in dit opzicht zijn scheef gegroeid en dat een herijking wenselijk is.

d. afname deelname muziekonderwijs in de vrije tijd

Hoewel exacte cijfers hieromtrent ontbreken zien we tegelijkertijd een trend dat de deelname aan het traditionele muziekonderwijs in de vrije tijd afneemt. Dit is overigens voor de eigen regio niet uniek, want het speelt ook op tal van andere plekken. Volgens de muziekscholen houdt deze ontwikkeling vooral verband met de bezuinigingen van de afgelopen jaren (minder aanbod vanwege minder middelen) en moeten bijgevolg veel gezinnen prioriteiten stellen in hun bestedingen. Maar er zijn genoeg factoren die er op wijzen dat er sprake is van 'uitval' omdat het aanbod van het 'traditionele' muziekonderwijs steeds minder goed aansluit bij de vraag uit de markt, c.q. dat de organisaties hier onvoldoende op inspelen. Een en ander wordt bevestigd in de gesprekken die in het kader van deze 'uitgangspuntennotitie' zijn gevoerd met diverse betrokkenen en waarin wordt aangegeven dat er behoefte is aan nieuwe werkvormen, aan activiteiten die meer aansluiten bij de belevingswereld van jongeren, aan meer projectmatig werken, aan meer participatie vanuit de samenleving en aan verbreding en decentralisatie van het aanbod.

e. samenwerking tussen inwoners, organisaties, instellingen en initiatieven op het gebied van kunst en cultuur schiet nog tekort

In de onder d. genoemde gesprekken is vanuit verschillende invalshoeken naar voren gekomen dat er meer behoefte is aan samenwerking binnen het culturele veld. Nog te veel organisaties worden (ook door eigen medewerkers en/of leden) omschreven als "te gesloten" en als "te veel handelend vanuit het eigen belang". Volgens betrokkenen zou middels intensievere samenwerking een groter publieksbereik en/of publieksparticipatie kunnen worden gerealiseerd en financiële middelen effectiever kunnen worden ingezet.

2.3 Welke uitgangspunten willen we hanteren?

Met inachtneming van de staande beleidskaders (zie 2.1), de algemene trends op het gebied van kunst en cultuur en de specifieke ontwikkelingen binnen de gemeente (zie 2.2) formuleren wij de volgende uitgangspunten voor de vormgeving en inrichting van cultuureducatie in Ridderkerk.

- A. *Wij blijven investeren in de culturele kracht die zo kenmerkend is voor Ridderkerk: amateurkunstbeoefening, talent- en kennisontwikkeling en laagdrempelige evenementen. Dat is ons fundament. De genoemde disciplines sluiten goed aan bij de behoefte vanuit en (typische) kenmerken van de gemeenschap binnen Ridderkerk. Hiermee versterken wij de gemeenschapszin en sociale cohesie, en leren wij met name onze jonge inwoners niet alleen de wereld om hen heen te verkennen, maar stimuleren wij ook dat zij hun eigen talenten ontdekken en ontwikkelen. Voor wie geïnteresseerd is in het professionele kunstenaarsaanbod in de meest brede zin van het woord biedt de grotere regio voldoende mogelijkheden. Met dit uitgangspunt sluiten we aan op het collegeprogramma 2014 – 2018 en op het Welzijnskader 2016 – 2020.*
- B. *Wij stimuleren eigen initiatief en cultureel ondernemerschap. Een bloeiend kunst- en cultuurklimaat ontstaat in de eerste plaats van onderaf. Kunst en cultuur hebben baat bij eigen initiatief en (cultureel) ondernemerschap. Wij zien de rol van de gemeente niet als aanbieder, zoals vroeger meer het geval was, maar als ‘aanjager’ en ‘facilitator’. Dit sluit goed aan bij onze opvatting over ‘overheidsparticipatie’.*
- C. *Wij streven naar een zo groot mogelijk bereik van het beschikbare cultuurbudget met behoud van kwaliteit, voldoende innovatie en continuïteit. Kunst en cultuur zijn voor en van iedereen. Onze doelstelling is dat zoveel mogelijk inwoners van Ridderkerk kennis nemen van en participeren in culturele initiatieven. Wij wensen een zo hoog mogelijk rendement te halen uit de beschikbare middelen. Dit betekent overigens niet dat we alleen kijken naar aantallen. De kwaliteit van de activiteiten blijft van belang. We koppelen het verstrekken van subsidie aan duidelijke doelstellingen in relatie tot het gemeentelijk beleid. Van organisaties en instellingen die subsidie ontvangen verwachten wij dat zij iets terug doen voor de Ridderkerkse gemeenschap. Daarmee kunnen we kunst en cultuur ook inzetten om andere maatschappelijke doelstellingen te bereiken en een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid binnen onze gemeente in meer algemene zin. Ook hiermee sluiten we aan op het Welzijnskader 2016 – 2020 en op het collegeprogramma.*
- D. *Wij willen de rol van cultuureducatie voor jeugd en jongeren versterken. Hoewel alle aspecten van cultuureducatie aandacht verdienen, zijn wij van mening dat de focus in de Ridderkerkse praktijk meer dan voorheen moet komen te liggen op cultuureducatie in het primaire- en het voortgezet onderwijs. Het onderwijs is niet alleen de belangrijkste basis voor vorming, maar hier zijn ook de mogelijkheden aanwezig om zoveel mogelijk kinderen en jongeren op een laagdrempelige wijze te bereiken. We zien cultuureducatie in dat verband ook als een belangrijke investering in de toekomst van onze gemeenschap. Met dit beleid sluiten wij ook aan op de landelijke kaders (o.a. Cultuureducatie met Kwaliteit). Een en ander betekent een verschuiving binnen het gemeentelijk budget dat thans beschikbaar wordt gesteld voor cultuureducatie: van muziekonderwijs in de vrije tijd (privé- en groepslessen) naar meer binnen- en buitenschoolse activiteiten, en naar de ontwikkeling van nieuwe activiteiten die meer aansluiten op de vraag uit de gemeenschap.*

3. Cultuureducatie: doelstellingen, scenario's en beoordelingskader

In het vorige hoofdstuk hebben wij een aantal algemene uitgangspunten en beleidskaders geformuleerd, waarbinnen wij cultuureducatie binnen Ridderkerk op een goede manier voor de toekomst willen borgen. Voor die borging zijn meerdere scenario's denkbaar. Deze scenario's zullen wij in dit hoofdstuk op hoofdlijnen uitwerken. Tegelijkertijd is er een eenduidig beoordelingskader nodig op basis waarvan uiteindelijk zowel bestuurlijk als politiek een weloverwogen keuze kan worden gemaakt voor één van de scenario's. Ook dit beoordelingskader werken we uit, waarna we de diverse scenario's hieraan toetsen. Maar we beginnen met de doelstellingen van cultuureducatie.

3.1 Doelstellingen cultuureducatie

Als belangrijkste doelstellingen van cultuureducatie zien wij

- a) het bieden van mogelijkheden om op laagdrempelige wijze kennis te maken met uitingen van kunst en cultuur in de meest brede zin van het woord;
- b) het stimuleren van passieve en actieve deelname aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur;
- c) het bevorderen van ieders talent.

Bijgevolg zien we cultuureducatie als een onmisbare schakel in de culturele keten:

In dat kader willen we

- binnen de bestaande financiële kaders het aantal actieve en passieve deelnemers aan cultuur-educatieve activiteiten vergroten met verbetering van kwaliteit;
- de rol van cultuureducatie voor jeugd en jongeren versterken;
- tot een betere afstemming komen van vraag en aanbod;
- de samenwerking tussen culturele organisaties, instellingen en initiatieven op het gebied van cultuureducatie bevorderen teneinde de kwaliteit, de afstemming en het bereik van cultuureducatie te vergroten;
- de subsidieverstrekking koppelen aan heldere doelstellingen met betrekking tot inhoudelijke prestaties, samenwerking en participatie, en een instrumentarium ontwikkelen waarmee we onze afspraken met de organisaties en/of instellingen monitoren en evalueren;

- daar waar subsidiestromen verknoopt zijn deze zoveel als mogelijk 'ontvlechten';
- bewerkstelligen dat het buitenschoolse muziekonderwijs (privé- en/of groepslessen) op termijn door de markt wordt gereguleerd, waarbij wij wel uitdrukkelijk voorzieningen treffen om deze vorm van cultuureducatie toegankelijk te houden voor de minst draagkrachtigen binnen onze gemeenschap.

3.2 Beoordelingskader

De voornoemde doelstellingen leiden min of meer automatisch tot een kader op basis waarvan wij de diverse mogelijkheden om te komen tot een borging van cultuureducatie kunnen beoordelen.

Dit kader omvat de volgende beoordelingscriteria

- a. De mate waarin het scenario aansluit bij de (inhoudelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. Wij kijken dan onder meer naar
 - de diversiteit van het aanbod en de mate waarin kan worden ingespeeld op de wensen vanuit de markt;
 - de kwaliteit van het aanbod;
 - het bereik van het aanbod (aantallen deelnemers, diversiteit doelgroepen);
 - de lokale borging.
- b. De mate waarin het scenario aansluit bij de (inhoudelijke) beleidsdoelstellingen van de landelijke overheid. Dit is ook van belang voor cofinanciering.
- c. De mate waarin het scenario de gemeente mogelijkheden biedt om te sturen op de uitvoering van de beleidsdoelstellingen. Wij kijken dan onder meer naar
 - de inhoud van de relatie en de contractvorm;
 - de wijze van verantwoording en evaluatie.
- d. De mate waarin het scenario binnen de huidige financiële kaders haalbaar is. Dit kader is het huidige budget dat beschikbaar wordt gesteld voor cultuureducatie.
- e. De mate waarin het scenario voor de gemeente financiële risico's oplevert.
- f. De mate waarin het scenario kan bijdragen aan een verbetering van de exploitatie en de uitstraling van de voorzieningen aan Het Plein en aansluit bij het idee van het 'Huis van de Gemeente' (koppeling met e.).
- g. De mate waarin het gekozen scenario effect heeft op andere doelstellingen van het gemeentelijk beleid.

3.3 Scenario's

Voor de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van cultuureducatie zijn in beginsel vier (hoofd)scenario's denkbaar. Daarbij dient vanzelfsprekend te worden aangetekend dat er in de praktijk enige overlap kan zijn tussen scenario's en/of dat verdere 'mengvormen' mogelijk zijn. De beschrijving en uitwerking van de scenario's is er een op hoofdlijnen. Het gaat nu vooral om het vaststellen van een koers en/of

ontwikkelingsrichting. Op basis van de gekozen koers kan dan één van de scenario's nader worden uitgewerkt en worden voorzien van een implementatieplan.

Scenario 1: Volledige regulering door de markt.

kenmerken

In dit scenario stopt de gemeente volledig met het rechtstreeks subsidiëren van activiteiten op het gebied van cultuureducatie. Uitgangspunt is dat de markt zelf vraag en aanbod reguleert. Er is dan sprake van een vrijval van budget dat kan worden ingezet om 'nieuw beleid' vorm te geven. Het blijft in dit scenario natuurlijk mogelijk dat de gemeente deelname aan cultuur-educatieve activiteiten stimuleert, c.q. mogelijk maakt middels persoonsgebonden budgetten en/of stimuleringsregelingen.

financiële consequenties

Opbrengst: € 747.800,- (volledig subsidiebudget cultuureducatie)

Negatieve effecten: grote kans op uitval, wegvallen rijksbudget in het onderwijs

risico's

Hoewel dit scenario mogelijkheden biedt om 'nieuw beleid' in gang te zetten, bestaat er een groot risico op 'uitval'. Het is niet aannemelijk dat de activiteiten op het gebied van cultuureducatie zonder financiële ondersteuning vanuit de gemeente kunnen worden voortgezet en/of bereikbaar blijven voor een breed publiek. Er zijn geen 'best practices' van dit scenario te geven. De keuze voor dit scenario zal naar verwachting forse negatieve effecten hebben op het onderwijs, aangezien vele activiteiten daar nu middels het budget van cultuureducatie mogelijk worden gemaakt. Denk tevens aan het wegvallen van het instrument voor cofinanciering door de rijksoverheid.

Scenario 2: Gemeente gaat het helemaal zelf doen.

kenmerken

In dit scenario draagt de gemeente zowel zorg voor de beleidsontwikkeling en regie (o.a. afstemming vraag en aanbod) als voor de uitvoering: het zelf aanbieden van activiteiten en/of producten op het gebied van cultuureducatie. Dit scenario biedt optimale mogelijkheden voor sturing (zowel inhoudelijk als budgettair), maar vraagt om een heel andere rol van de gemeente dan nu het geval is. In feite betekent dit een terugkeer naar de oude "gemeentelijke muziekschool" (hoogstens in een moderner jasje). Consequentie is dat de gemeente kennis en capaciteit moet aantrekken om de uitvoering mogelijk te maken, een ontwikkeling die haaks staat op de beweging in de afgelopen decennia om activiteiten die niet tot de kerntaak van de overheid behoren op afstand te plaatsen, c.q. door professionals in het private domein te laten uitvoeren. Voor zover de gemeente in dit scenario producten en/of diensten inkoopt, zullen de algemene inkoopvoorwaarden leidend zijn. Er zijn geen voorbeelden bekend van gemeenten die deze ontwikkeling (lees: dit scenario) in gang hebben gezet.

financiële consequenties

Opbrengst: mogelijk inkoopvoordelen (rechtstreekse inkooprelatie met aanbieders).

Negatieve effecten: hogere kosten aan de kant van de gemeente vanwege regie- en uitvoeringsrol, overheadkosten, mogelijk BTW nadeel en mogelijk extra kosten vanwege aanbesteding. Ook zal er sprake zijn van een toenemend financieel risico op het moment dat de gemeente weer zelf personeel gaat aannemen voor de uitvoering (vergelijk problematiek 'ambtenarenstatus' personeel muziekscholen).

In beginsel verloopt dit scenario 'budgetneutraal', maar een geleidelijke lastenverzwaring is niet ondenkbaar omdat de gemeente hiervoor ook weer eigen personeel in dienst moet nemen.

risico's

Tegenover de voordelen van optimale mogelijkheden voor inhoudelijke en financiële sturing staat in dit scenario het risico dat er onvoldoende afstemming plaats vindt tussen de diverse onderdelen. Nog los van de vraag of dit een gemeentelijke taak behoort te zijn (zie 'kenmerken' van dit scenario), ontbreekt binnen de gemeente in beginsel ook de specifieke deskundigheid en slagkracht om de uitvoering van het beleid (deels) ter hand te nemen. De combinatie van rollen (beleidsontwikkeling, regie, uitvoering en subsidiering) die uit dit scenario voortvloeit is minder gewenst. Tevens is het voor de gemeente moeilijk, zo niet onmogelijk om externe gelden te werven (denk aan fondsen, sponsors).

Scenario 3: Regiefunctie versterken en uitvoering meer op afstand zetten.

kenmerken

In dit model wordt een duidelijke scheiding aangebracht tussen 'regie' en 'uitvoering'. Onder 'regie' wordt hier onder meer verstaan: het in kaart brengen van de behoeften en wensen vanuit de markt, het afstemmen van vraag en aanbod, het ondersteunen en faciliteren van het proces van uitvoering, het uitbrengen van advies, het werven van externe gelden, het optreden als budgethouder en het zorgdragen voor kennisuitwisseling en netwerkontwikkeling. De uitvoering zelf wordt in beginsel per project en/of discipline op contractbasis uit de markt gehaald (ZZP docenten/trainers, culturele instellingen, onderwijs of commerciële aanbieders). Dit scenario kan worden vormgegeven door een "(cultuur)regisseur" aan te stellen, die vanuit een zo onafhankelijk mogelijke positie belast wordt met de uitvoering van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van cultuureducatie. Het ligt voor de hand een dergelijke functionaris in eerste instantie in of dicht bij de gemeentelijke organisatie te positioneren en later desgewenst meer op afstand te plaatsen, bijvoorbeeld door de functie te beleggen bij een bestaande organisatie (bibliotheek, culturele instelling of SenW). De regisseursfunctie heeft vanzelfsprekend enige bureauondersteuning (o.a. communicatie, administratie, logistiek), maar deze kan zeer beperkt zijn en "hands on" worden georganiseerd. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat dit weer leidt tot verdere 'institutionalisering'. Slagvaardigheid staat voorop.

Dit scenario combineert continuïteit (behoud van wat succesvol is) en innovatie (veranderingen die tot verbetering van de kwaliteit en het bereik van cultuureducatie leiden).

Met deze ontwikkeling is al de nodige positieve ervaring opgedaan. Gemeenten als Zutphen, Sittard Geleen, Breda, Arnhem en Utrecht hebben er voor gekozen om binnen hun (traditionele) muziekscholen en/of 'centra voor de kunsten' om te bouwen tot meer 'faciliterende voorzieningen' (o.a. bemiddeling, netwerkontwikkeling, kennisuitwisseling, facilitair beheer), waarbij de uitvoering zoveel als mogelijk aan de markt wordt overgelaten. Dit heeft geleid tot meer slagkracht, een groter bereik en een meer efficiënte inzet van middelen.

financiële consequenties

Opbrengst: mogelijk inkoopvoordelen ten opzichte van de huidige situatie door meer marktwerking en door een meer onafhankelijke consultatie van de markt.

Negatieve effecten:

Het thans beschikbare budget wordt dan aangewend voor

- het faciliteren van een '(cultuur)regisseur';
- het financieel ondersteunen van (delen) van het aanbod en van projecten.

Omdat de kosten van het coördineren en het faciliteren, en de daarbij behorende overheadkosten ook nu al verdisconteerd zijn in de subsidie aan de uitvoerende organisatie, in dit geval de stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid, kan de uitvoering van dit scenario vormgegeven worden binnen het vastgestelde budget.

risico's

Scenario 3 is een wezenlijk ander organisatiemodel dan wat nu gangbaar is in Ridderkerk. Bijgevolg vraagt dit scenario om een transitieproces. Een risico is dan dat de focus te veel op het nieuwe beleid komt te liggen en dat dit ten koste gaat van de zaken die inmiddels goed lopen en/of continuering behoeven. Een en ander kan echter goed worden beheerst door het proces te faseren en per fase inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren en wat de positieve en negatieve effecten van de diverse stappen zijn.

Het ligt ook voor de hand om dit scenario te voorzien van een aantal evaluatiemomenten. Voor zaken die in ieder geval continuïteit behoeven kunnen vooraf aanvullende afspraken worden gemaakt. Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van dit model is dat de regisseur uitgebreide kennis heeft van en ervaring met het lokale veld in de meest brede zin van het woord en kan rekenen op voldoende draagvlak bij de belangrijkste stakeholders.

Scenario 4: Consolideren van het huidige beleid: opdracht integraal beleggen bij één centrale organisatie.

kenmerken

In dit scenario is sprake van een 'hybride' organisatie die tegelijkertijd verschillende taken uitvoert op het gebied van cultuureducatie. Dit zijn in beginsel

- a. het verzorgen van buitenschools, c.q. vrije tijds aanbod (individuele en groepslessen, cursussen);
- b. het verzorgen van aanvullende binnen-schoolse cultuur-educatieve activiteiten voor het primaire onderwijs en het voorgezet onderwijs;

- c. het afstemmen van vraag en aanbod;
- d. het leveren van ondersteunende diensten op inhoudelijk (advisering), facilitair (verhuur) en organisatorisch (planning, logistiek) gebied.

De taken, structuur en werkwijze van een dergelijke organisatie zijn vergelijkbaar met die van ToBe, met de (nieuwe) stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid of met de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR).

Anders dan bij ToBe waar de gemeenten in feite optraden als aandeelhouders, is er hier sprake van een subsidierelatie of inkooprelatie (op onderdelen). Daartoe wordt per jaar een prestatieovereenkomst en/of leveringsovereenkomst afgesloten.

financiële consequenties

Opbrengst: mogelijk inkoopvoordelen ten opzichte van de huidige situatie door meer marktwerking.

Negatieve effecten: relatief hoge overhead vanwege omvang regisserende en uitvoerende organisatie.

risico's

In dit geval wordt gekozen voor het centraliseren van alle taken op het gebied van cultuureducatie. Het cultuurcentrum treedt op als spin in het web. In feite hebben we het dan over het consolideren van de huidige structuur (zie werkwijze stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid). De grootste risico's van dit scenario zijn de (blijvende) verknoping van de coördinerende en faciliterende taken met de uitvoering (gedwongen winkelnering, er wordt alleen geanticipeerd op vragen uit de markt voor zover men het gevraagde product in het eigen pakket heeft zitten) en 'institutionalisering', daar waar we juist optimale flexibiliteit ten opzichte van de markt voor ogen hebben.

Tenslotte is de vraag of de huidige cultuurcentra, veelal voortkomend uit de (gemeentelijke) muziekscholen voldoende zijn door geëvolueerd om een dergelijke hybride opdracht uit te voeren. Dit kan een belemmering zijn voor de noodzakelijke innovatie. Voor de continuïteit van het huidige aanbod biedt dit scenario echter de minste risico's. Het is vanzelfsprekend mogelijk om de opdracht op basis van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen verder te verbijzonderen en/of aan te scherpen.

3.4 Waardering

Op basis van het onder 3.2 geformuleerde beoordelingskader wegen wij de diverse scenario's. De mate waarin een scenario al dan niet voldoet aan een gesteld criterium zullen we waarderen met een cijfer tussen 1 en 4, waarbij '1' staat voor "voldoet geheel niet" en '4' voor "voldoet zeer".

Criterium	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Toelichting
Beleidsdoelstellingen gemeente.	1	3	4	2	Scenario 1 biedt geen garantie dat markt vraag en aanbod gaat reguleren. Naar verwachting zal er sprake zijn van substantiële uitval. Tevens valt in scenario 1 de rijksbijdrage weg. Vanwege het feit dat regie en uitvoering binnen één en dezelfde organisatie zijn belegd, zal in scenario 4 de innovatiekracht hier beperkt zijn.
Beleidsdoelstellingen rijk.	1	2	3	3	Scenario 1: van cofinanciering door het rijk kan alleen sprake zijn als gemeente subsidieert. Scenario 2: Verwerving van externe gelden door gemeente is in beginsel niet mogelijk.
Budgettaire kaders.	4	3	4	3	Scenario 3 biedt de beste mogelijkheden voor maximale regie in combinatie met voldoende marktwerking.
Sturing (inhoud, financiën).	2	4	3	2	Institutionalisering zal in scenario 4 mogelijkheden van sturing door gemeente beperken.
Beperking financiële risico's.	4	3	4	3	Omdat de contractvorming wezenlijk anders verloopt dan voorheen het geval was (ToBe), zijn in alle scenario's de financiële risico's beperkt.
Samenwerking verbonden partijen.	1	2	4	3	Scenario 1 heeft 'multipliereffect' op verbonden partijen. Leidt tot verdere uitval.
Haalbaarheid (middelen, tijd, organisatie).	2	2	3	4	Uitvoering scenario 2 vraagt om verzwarende en uitbreidende taken gemeente. Uitvoering scenario 3 vraagt om nauwgezet PVA voor overgangsfase. Enige vorm van discontinuïteit is niet te voorkomen.
Totaal	15	19	25	20	

Tabel 2: Overzicht scenario's

3.5 Samenvattende conclusies

De weging van de diverse scenario's (zie 3.3) leidt tot de volgende conclusies.

- a. Scenario 1 en scenario 4 geven de absolute bandbreedte van de oplossingsrichtingen weer. *Of* volledig stoppen met subsidiëren van cultuureducatie *of* consolideren van het huidige beleid met aanscherping van de opdracht aan de uitvoerende organisatie(s).
- b. Scenario 1 zal naar verwachting in de praktijk leiden tot maximale uitval en desinvestering, en is om die reden ongewenst. In de weging heeft dit scenario ook de laagste score.
- c. Scenario 4 biedt de beste aanknopingspunten voor het continueren van het huidige aanbod, maar vraagt nadrukkelijk aandacht bij het scherp stellen van de uitgangspunten en beleidsdoelstellingen, zoals geformuleerd in deze notitie. Het feit dat regie en uitvoering in één hand blijven, maakt dit scenario echter minder wenselijk.
- d. Scenario 2 biedt de gemeente in beginsel mogelijkheden voor optimale sturing, maar leidt in de praktijk tot een ongewenste vermenging van rollen en uitbreiding van activiteiten die niet tot de kerntaak van de gemeente behoren. Om die reden beschouwen wij dit scenario als 'suboptimaal'.
- e. Scenario 3 biedt goede aanknopingspunten voor het vormgeven van 'nieuw beleid' op basis van de in deze notitie geformuleerde uitgangspunten en beleidsdoelstellingen. Voorwaarde voor dit scenario is een adequate proces-sturing op de implementatie ter voorkoming van discontinuïteit. Dit scenario kent in de weging de hoogste score.
- f. Alle genoemde scenario's zijn in beginsel uitvoerbaar binnen de staande financiële kaders, maar vragen wel om een herijking van de huidige verdeling van middelen naar de diverse onderdelen van cultuureducatie.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht van instellingen en organisaties waarmee de gemeente Ridderkerk een directe subsidierelatie onderhoudt in het kader van het cultuurbudget.

Bibliotheek Aanzet

Tot 2010 werd de bibliotheekdienstverlening in Ridderkerk verzorgd door de Stichting Openbare Bibliotheek Ridderkerk. Per 01-01-2010 fuseerden de lokale bibliotheken van Dordrecht, Ridderkerk, Alblasserdam en Zwijndrecht en vormden de stichting De Bibliotheek A tot Z. Vervolgens fuseerde deze stichting per 01-01-2014 met de stichting Bibliotheeknetwerk ZHZO (Albrandswaard, Barendrecht, HI Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Molenwaard, Hardinxveld Giessendam, Giessenlanden, Zederik, Leerdam en Gorinchem) en ontstond de stichting de Bibliotheek AanZet.

De stichting Bibliotheek AanZet verzorgt vanaf 01-01-2014 bibliotheekdienstverlening in 15 Zuid-Hollandse gemeenten, waaronder Ridderkerk. De stichting stimuleert, ondersteunt en faciliteert burgers op een laagdrempelige wijze bij hun persoonlijke ontwikkeling en verbetering van maatschappelijke kansen. Per gemeente wordt een passende bibliotheekservice geleverd op terreinen als leesbevordering, taalontwikkeling, informatiebemiddeling en mediawijsheid.

De bibliotheek zet ook in op brede persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid, informatiebemiddeling, mediawijsheid en digitale vaardigheid. Een dienstverlening die is gebaseerd op de kernfuncties Lezen en lenen, Informeren en raadplegen, Leren (ontwikkeling en educatie), Literatuur en cultuur en Wijk- en doelgroepgericht werken.

In de subsidieaanvraag voor 2016 zijn de volgende kerncijfers vermeld:

- 45.048 inwoners
- Vestigingen: Bibliotheek Ridderkerk Centrum, en servicepunten Bolnes en Slikkerveer
- 8.613 leden
- Ledenbereik 19,0%
- Collectie 86.400
- Uitleeningen 343.417
- Bereik onder basisscholen 73,3%

Bibliotheek AanZet werkt samen met onder andere de muziekschool, het netwerk Brede School Ridderkerk en met provinciale en landelijke bibliotheekorganisaties.

Voor 2016 is er een subsidie verleend van € 1.357.500,--

Stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid

Vanaf de oprichting in 1965 werd het muziekonderwijs in Ridderkerk tot 2004 verzorgd door de Ridderkerkse Muziekschool. Per 01-01-2004 is de Ridderkerkse Muziekschool geprivatiseerd en onderdeel geworden van de in Dordrecht gevestigde regionale Stichting ToBe. Deze stichting ging eind 2015 failliet. Een nieuw opgerichte stichting: Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid zet een deel van de activiteiten van ToBe in een aantal gemeenten voort, waaronder ook in Ridderkerk.

Het aanbod van de stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid richt zich in Ridderkerk op drie pijlers: cursussen op het gebied van muziek voor de leeftijdsgroepen van 0 -20 jaar, vanaf 21 jaar en vanaf 45 jaar in de vrije tijd, op activiteiten binnen het primaire onderwijs, het voortgezet onderwijs, het middelbare en hogere beroepsonderwijs, en binnen peuterspeelzalen, dagopvang en BSO, alsmede activiteiten op het gebied organisatorische en facilitaire dienstverlening en/of ondersteuning, bijvoorbeeld in het kader van talentontwikkeling

Koningsplein 2 – 5 fungeert als centrale locatie. Hier zijn goed geoutilleerde cursus- en uitvoeringsruimten beschikbaar.

Met de stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid is op 19/01/2016 ten behoeve van de continuïteit van het aanbod een overeenkomst gesloten inzake het verzorgen van cultuureducatieve activiteiten tot aan de zomervakantie 2016. De onder deze overeenkomst liggende offerte gaat uit van circa 350 deelnemers aan de muzieklessen, cursussen en projecten in de vrije tijd, en van circa 5.500 deelnemers binnen het onderwijs. Vanuit de stichting wordt samengewerkt met onder andere de bibliotheek, de muziekverenigingen en het netwerk Brede School Ridderkerk.

Voor de uitvoering van haar activiteiten gedurende de periode tot aan de zomervakantie 2016 ontvangt de stichting van de gemeente een budget van € 375.000,-.

Theaterschool Ridderkerk

In 1996 is er in Ridderkerk met medewerking van de gemeente een dependance van Jeugdtheaterschool Hofplein Rotterdam gestart. Vanaf dat moment is er ook jaarlijks subsidie verleend voor huisvestingskosten, leskosten en leerlingenproductie.

In de afgelopen twintig jaar is de dependance succesvol geweest met het verzorgen van lessen en het initiëren van leerlingenproducties, die vanaf 2004 in theater Het Plein werden gespeeld. Het aantal leerlingen steeg in de loop van de jaren van 60 naar 150. Daarnaast worden de leerlingenproducties jaarlijks door gemiddeld 1.500 mensen bezocht.

Eind 2012 heeft de gemeenteraad besloten om de subsidie in 4 jaar af te bouwen. De afbouw van de subsidie vindt plaats met 25% per jaar van 2015-2018. In 2016 ontvangt de Theaterschool Ridderkerk een subsidie van € 12.082.

Stichting Evenementen Ridderkerk (SER)

De stichting Evenementen Ridderkerk (SER) is een vrijwilligersorganisatie die is opgericht in 1973. De SER stelt zich tot doel evenementen in Ridderkerk te promoten, te organiseren, te coördineren en te faciliteren. Zij wordt hierbij financieel en facilitair gesteund door de gemeente en het bedrijfsleven. Tot de activiteiten van de SER behoren

- Vakantiebesteding (Jeugland en Vissen)
- Viering Koningsdag
- Intocht Sinterklaas
- Zomeravondconcerten
- Avond4Daagse

- Pinkstermarkt/Ridderdag
- Beheer Ridderkerkse activiteitenagenda

Het publieksbereik van de meeste activiteiten is groot, maar behalve van Jeugdland (in 2014: 3000) en de Avond4Daagse (in 2014: 1250) worden er geen bezoek en/of deelnemersaantallen geregistreerd. De SER werkt voor zover de invulling van het evenement daar om vraagt samen met tal van lokale organisaties. Denk bijvoorbeeld aan een samenwerking met de muziekverenigingen bij de Zomeravondconcerten.

De SER ontvangt in 2016 een gemeentelijke subsidie van € 51.602,-.

Muziekverenigingen

In Ridderkerk zijn vier gesubsidieerde muziekverenigingen actief: *Harpe Davids*, *Excelsior Bolnes*, *Harmonie Slikkerveen* en *Sursum Corda*, waarvan de meeste een zeer lange en rijke geschiedenis hebben.

Alle genoemde verenigingen geven regelmatig uitvoeringen.

De muziekverenigingen werken regelmatig samen met de muziekschool (HAFABRA opleiding en ondersteuning bij talentontwikkeling).

De muziekverenigingen ontvangen op jaarbasis ieder een subsidie van € 6.363,-.

Christelijke Oratoriumvereniging Ridderkerk

De Christelijke Oratoriumvereniging Ridderkerk (COV) is een voortzetting van het in 1919 opgerichte Ridderkerks Zangkoor. Het koor verzorgt met name uitvoeringen van oratoria. De COV telt 70 leden. De jaarlijkse concerten trekken circa 500 bezoekers. Er is een relatie met de Koninklijke Christelijke Zangersbond.

Het subsidiebudget voor 2016 bedraagt € 4.545,-.

Stichting Oud Ridderkerk (Oudheidkamer)

De stichting Oud Ridderkerk exploiteert en beheert de Ridderkerkse Oudheidkamer aan de Kerk singel 26. Aan deze Oudheidkamer is ook een infocentrum verbonden. De stichting organiseert jaarlijks circa 10 wisseltentoonstellingen rond onderwerpen die betrekking hebben op de historie van Ridderkerk. Aan de stichting zijn ruim 80 vr De Stichting Oud Ridderkerk is opgericht in 1965 en stelt zich ten doel "het nemen van maatregelen, strekkende tot behoud, al dan niet onder verwerving door de Stichting zelf, van roerende en onroerende goederen, die van historisch belang geacht kunnen worden voor de inwoners van Ridderkerk." Daartoe verzorgt de stichting op de locatie Kerk singel 26 een vaste expositie, organiseert zij wisselexposities en beheert zij een bibliotheek en infocentrum. Met haar activiteiten bereikt de stichting jaarlijks circa 12.000 deelnemers en/of bezoekers. Aan de stichting zijn ruim vrijwilligers verbonden.

Oud Ridderkerk werkt onder meer samen met de muziekschool, de bibliotheek, scholen en andere historische verenigingen in de regio.

Het subsidiebudget bedraagt in 2016 € 17.300,-.

Stichting Kunstroute Ridderkerk

De stichting Kunstroute Ridderkerk, opgericht in 1993, organiseert jaarlijks in het voorjaar in Ridderkerk Kunstroute. Doel van deze route is om de inwoners van Ridderkerk en belangstellenden uit de regio in aanraking te brengen met beeldende kunst. Daartoe zetten de deelnemende kunstenaars de deuren van hun werkruimten gedurende een weekend open.

Ook worden er vanuit de stichting cultuur-educatieve activiteiten georganiseerd (workshops in het kader van het CKV onderwijs en voor de basisscholen). Hierbij werkt de Kunstroute samen met de stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid.

De stichting Kunstroute Ridderkerk ontvangt in 2016 een bedrag van € 2.910,- aan subsidie.

Stichting Lokale Omroep Ridderkerk

De stichting Lokale Omroep Ridderkerk (SLOR) is opgericht in 1985. Op grond van de Mediawet 2008 krijgt de SLOR als lokale publieke media-instelling voor een periode van vijf jaar zendtijd toegewezen door het Commissariaat voor de Media (CvdM). Dit gebeurt na afgifte van een representativiteitsverklaring door de gemeenteraad. De SLOR stelt zich volgens haar statuten ten doel het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee haar publieke taak te vervullen.

SLOR verzorgt radio- en tv uitzendingen die op grond van de Mediawet 2008 voorzien in de behoefte van de bevolking in het uitzendgebied.

SLOR bereikt in beginsel alle inwoners van Ridderkerk en naaste omgeving en wereldwijd via internet.

De omroep ontvangt in 2016 een subsidie van € 29.500,-.

Stichting Blues en Rootsmuziek Ridderkerk

De stichting Blues en Rootsmuziek Ridderkerk organiseert sinds 2004 jaarlijks een blues festival in De Fakkel. Dit festival trekt gemiddeld 600 bezoekers uit binnen- en buitenland.

Het subsidiebudget bedraagt in 2016 € 2.525,-.

Bijlage 2: lijst met geraadpleegde personen en organisaties

<i>Datum</i>	<i>Organisatie</i>	<i>Vertegenwoordiger(s)</i>
8 februari 2016	Ridderkerks Symfonie Orkest	lid bestuur
11 februari 2016	stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid	directeur
15 februari 2016	Harmonie Slikkerveer	lid bestuur
18 februari 2016	Brede School Ridderkerk	coördinator
23 februari 2016	Roelie 't Jong Fotografie	directeur, eigenaar
23 februari 2016	stichting Evenementen Ridderkerk	lid bestuur
24 februari 2016	Theater Hofplein	zakelijk directeur
24 februari 2016	stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	directeur
3 maart 2016	Bibliotheek Aanzet	leden managementteam
7 maart 2016	stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid	locatiemanager
9 maart 2016	Muziekvereniging Harpe Davids	leden bestuur
16 maart 2015	stichting Lezen Oké!	lid bestuur
21 maart 2016	stichting Sport en Welzijn	directeur
30 maart 2016	stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid	directeur
4 april 2016	OBS de Botter	directeur
4 april 2016	OBS de Reijer	directeur
6 april 2016	Ridderkerks Symfonie Orkest	bestuursleden
7 april 2016	stichting Cultuureducatie Zuid-Holland Zuid	medewerkers